Arkivsak-dok.	26/05392-1
Saksbehandler	Agnethe Hinna Hovdenak

Saksgang	Møtedato
Utvalg for oppvekst og kultur	12.11.2026

Saksframlegg

Høringsinnspill fra Lindesnes kommune om endringer i organisering av skoledagen for 1. og 2. trinn

Rådmannens forslag til vedtak/innstilling

Utvalg for oppvekst og kultur vedtar å sende høringssvar til «Høring om endringer i organisering av skoledagen for 1. og 2. trinn», i tråd med innspillene fra kommunens begynneropplæringsnettverk.

Vedlegg
Uttalelse fra begynnernettverket - organisering av skoledagen for 1. og 2.trinn
Utkast til uttalelse - Høring om endringer i organisering av skoledagen for 1. og 2. trinn

Saken kort fortalt
Høringsinstansene blir bedt om å gi innspill til retningsvalg innenfor tre områder: organisering av innholdet i læreplanene, målkonsept i læreplanene og fag- og timefordeling. Høringen omfatter blant annet organisering av innholdet i læreplanene, utvikling av et nytt målkonsept for begynneropplæringen og endringer i regulering av timetall på de laveste trinnene. Lenke til høring: https://hoering.udir.no/hoering/3990

Utdanningsdirektoratet vil etter denne høringen igangsette et arbeid med forslag til endringer i læreplaner og annet regelverk. Utkast til nye forskrifter vil høres på et senere tidspunkt i en egen høring. Det legges opp til en prosess hvor *alle* endringer vil være fastsatt og gjelde for *alle* fra og med skoleåret 2028/2029.

Administrasjonen har innhentet innspill fra kommunens begynneropplæringsnettverk, bestående av lærere på 1. trinn. Nettverket er gjennomgående positivt til intensjonene i høringen, men understreker behovet for å ivareta pedagogisk handlingsrom, sikre tilstrekkelig timetall og legge til rette for en gradvis overgang mellom småskoletrinn og mellomtrinn.

Det foreslås at Lindesnes kommune avgir høringssvar i tråd med vurderingene og innspillene fra begynneropplæringsnettverket.

Bakgrunn
Regjeringen har varslet en gjennomgang av organiseringen av de første skoleårene med mål om å styrke begynneropplæringen og legge bedre til rette for lek, læring, utforskning og tilpasset progresjon for de yngste elevene.

Over tid har det vært en negativ utvikling i skolen, med svakere læringsresultater, særlig i lesing og regning, og med synkende motivasjon, mindre trivsel og økende utfordringer knyttet til mobbing og fravær. De første skoleårene er særlig viktige i møte med disse utfordringene, fordi de legger grunnlaget for elevenes videre læring, trivsel og tilhørighet i skolen. En god skolestart må derfor ta hensyn til elevenes ulike forkunnskaper, erfaringer og forutsetninger, og samtidig ivareta behovet for lek, fysisk aktivitet, utforsking, vennskap og trygghet.

Evalueringen av fagfornyelsen viser at læreplanverket gir handlingsrom for lek, utforsking og varierte arbeidsmåter, og evalueringen av seksårsreformen viser at lek og elevaktiv læring allerede har en viktig plass på de første trinnene. Forskningen viser likevel at praksisen varierer mellom klasserom og skoler, og at potensialet i lek som en del av elevenes læring og utvikling ikke utnyttes godt nok.

Forslagene til endringer i skoledagen for de yngste elevene bygger på at lesing, skriving og regning skal styrkes i begynneropplæringen. Samtidig viser forskning at lek og fysisk aktivitet henger sammen med læring, trivsel og sosial og emosjonell utvikling, og kan bidra til økt utholdenhet og konsentrasjon, og til å bygge kapasitet for læring. Organiseringen av opplæringen bør derfor legge til rette for at elevene kan utvikle grunnleggende ferdigheter gjennom ulike arbeidsmåter, inkludert lek og fysisk aktivitet, tilpasset de yngste elevenes behov og forutsetninger.

I høringen bes det om innspill til:

- om innholdet i opplæringen bør organiseres i bredere fagområder enn i dag,
- om læreplanene for 1. og 2. trinn bør angi mål som gir tydeligere retning for begynneropplæringen og gir mer støtte til det pedagogiske og didaktiske arbeidet,
- om fag- og timefordelingen bør angi minstetimetall for 1.–2. trinn.

For å sikre et lokalt forankret høringssvar har administrasjonen innhentet innspill fra kommunens begynneropplæringsnettverk. Innspillene bygger på erfaringer fra lærere som arbeider tett på målgruppen og har bred kompetanse innen begynneropplæring. Innspillene er gjennomgått i stab oppvekst sammen med hovedtillitsvalgt for Utdanningsforbundet.

Det vises også til høringen av fellesskoleutvalgets NOU 2026: 10 *Bærebjelken i framtidens samfunn.* Det gjøres særlig oppmerksom på at utvalget har foreslått innføring av egne mål for undervisningen for alle trinn. Dette er mål som særlig skal knyttes til aktiviteter og arbeid der den enkelte elevs måloppnåelse ikke skal vurderes. Målene skal bidra til en tydeligere forankring av arbeidet med elevenes sosiale læring og utvikling og støtte opp om skolens

danningsoppdrag. Videre foreslår utvalget endringer i skolehverdagen til de yngste elevene. Utvalgets forslag omfatter en ny helhetlig læreplan som skal gjelde for 1. og 2. trinn, å løse opp i dagens fag- og timefordeling med innføring av fagområder, og at læreplanen bør vektlegge sosial utvikling, lek og fysisk aktivitet. Utvalget foreslår også integrering av 12 timer SFO i skoledagen for disse trinnene. Utvalgets forslag innebærer dermed mange likheter, men også sentrale forskjeller sammenlignet med det som foreslås i denne høringen. Forslaget som sendes på høring her innebærer for eksempel ikke endringer i SFO.

Vurdering

Begynneropplæringsnettverket er positivt til forslaget om å organisere læreplanene i fagområder. Samtidig uttrykkes et ønske om en kombinasjon av fagområder og enkelte tradisjonelle fag. Nettverket vurderer at dette vil kunne ivareta både helhetlig læring og nødvendig faglig progresjon. På 2. trinn anbefales det at flere fag beholdes som egne fag for å sikre en gradvis overgang til innhold og organisering på 3. trinn.

Forslaget om å innføre egne mål for undervisningen på 1. og 2. trinn støttes. Nettverket vurderer at slike mål kan bidra til å tydeliggjøre forventninger til opplæringen og samtidig understøtte lekpreget og utforskende læring for de yngste elevene. https://ddvest-my.sharepoint.com/personal/agnethe_hinna_hovdenak_lindesnes_kommune_no/_layouts/15/Doc.aspx?sourcedoc=%7B29B953A8-D182-4116-AA83-46A4F4A26723%7D&file=H%C3%B8ring%20om%20endringer%20i%20organisering%20av%20skoledagen%20for%201.%20og%202.trinn.docx&action=default&mobileredirect=true

Videre støttes forslaget om et samlet minstetimetall for 1. og 2. trinn. Samtidig understrekes det at det samlede omfanget av undervisningstid ikke bør reduseres. Nettverket peker på at tilstrekkelig tid er avgjørende både for lek, læring og ivaretakelse av elever som ikke benytter skolefritidsordningen.

Lærerne løfter også fram betydningen av fortsatt pedagogisk frihet lokalt. Fleksibilitet i organisering og gjennomføring av opplæringen vurderes som viktig for å kunne møte elevenes ulike behov og lokale forutsetninger.

Rådmannen vurderer at innspillene fra begynneropplæringsnettverket balanserer hensynet til nasjonale føringer med behovet for lokalt handlingsrom. Særlig vurderes vektleggingen av lek, bevegelse, utforskende arbeidsmåter og en gradvis overgang mellom trinnene som viktige elementer for å styrke kvaliteten i begynneropplæringen.

Økonomiske konsekvenser

Høringen omfatter foreløpig forslag til endringer i organisering og innhold, og innebærer i seg selv ingen direkte økonomiske konsekvenser for Lindesnes kommune.

Dersom endelig regelverk medfører behov for kompetanseutvikling, endrede arbeidsformer, nye læringsressurser eller organisatoriske tilpasninger, vurderes det at det vil medføre økonomiske konsekvenser. Dette vil eventuelt måtte vurderes nærmere når endelige forskrifter og rammebetingelser foreligger.

Interesser for barn og unge
Saken har direkte betydning for barn og unge. Forslagene retter seg mot de yngste elevene i grunnskolen og har som mål å gi en mer aldersadekvat og helhetlig skoledag.
Innspillene fra Lindesnes kommunes begynneropplæringsnettverk understreker viktigheten av å ivareta lek, relasjonsbygging, bevegelse, utforsking og faglig progresjon. Dette vurderes å bidra til gode lærings- og utviklingsmuligheter for elever på 1. og 2. trinn.

Hensyn til klima og miljø
Høringsforslaget vurderes ikke å ha direkte konsekvenser for klima og miljø.

Hensyn til folkehelse
Forslagene legger til rette for økt vekt på lek, bevegelse og utforskende arbeidsmåter i skolehverdagen. Dette vurderes å kunne bidra positivt til elevenes trivsel, mestring, psykiske helse og læringsmiljø.

Tidlig innsats og en skoledag som i større grad er tilpasset de yngste elevenes utviklingsnivå, vurderes også å kunne ha positive langsiktige folkehelseeffekter.

Konklusjon
Rådmannen anbefaler at utvalg for oppvekst og kultur vedtar å sende høringssvar til «Høring om endringer i organisering av skoledagen for 1. og 2. trinn», i tråd med saksfremleggets vurderinger og innspillene fra kommunens begynneropplæringsnettverk.